

Bank Spółdzielczy Gniew

**Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału
Banku Spółdzielczego w Gniewie
według stanu na dzień 31.12.2016 roku**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
I Informacje ogólne o Banku.....	3
II Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem	4
III Fundusze własne	14
IV Wymóg kapitałowy i bufor antycykliczny.....	22
V Ryzyko kredytowe i ryzyko rozmycia.....	28
VI Ryzyko kredytowe kontrahenta	35
VII Korzystanie z ecai.....	37
VIII informacje w zakresie ryzyka operacyjnego	37
IX Ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym	37
X Ryzyko stopy procentowej pozycji zakwalifikowanych do portfela bankowego	39
XI Polityka w zakresie wynagrodzeń.....	40
XII Ryzyko płynności i pozycji płynnościowych	42
XIII Informacja o spełnieniu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo Bankowe	50
X IV Dźwignia finansowa – art. 451.....	51
XV Informacja w zakresie funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej.....	52

WSTĘP

---

1. Bank zgodnie z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych (zwanego dalej „Rozporządzeniem”) dokonuje ujawnienia informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących profilu ryzyka Banku, funduszy własnych, wymogów kapitałowych, polityki w zakresie wynagrodzeń oraz innych informacji w niniejszym dokumencie według stanu na 31 grudnia 2016r.

2. Bank w zakresie ujawnianych informacji:

- nie stosuje pominięcia informacji uznanych za nieistotne - informacje nieistotne to w opinii Banku informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych,

- nie stosuje pominięcia informacji uznanych za zastrzeżone lub poufne - Bank uznaje informacje za zastrzeżone, jeżeli ich podanie do wiadomości publicznej w opinii Banku osłabiłoby jego pozycję konkurencyjną. Bank uznaje informacje za poufne, jeśli bank zobowiązał się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.

3. Informacje te są ogłaszane z częstotliwością roczną, nie później niż w terminie 15 dni od dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego przez Zebranie Przedstawicieli.

4. Informacje są ogólnie dostępne dla wszystkich uczestników rynku w placówce Banku w formie papierowej i na stronie internetowej banku pod adresem: www.bsgniew.pl.

I INFORMACJE OGÓLNE O BANKU

---

1. Bank Spółdzielczy w Gniewie z siedzibą w Gniewie , ul. Plac Grunwaldzki 26, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej wg stanu na dzień 31.12.2016 roku.

2. W 2016 roku BS w Gniewie prowadził działalność poprzez Centralę oraz Filię w Opaleniu.

3. Działalność operacyjna prowadzona była również za pośrednictwem banku internetowego.
4. BS w Gniewie na dzień 31.12.2016 roku nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.

II CELE I STRATEGIE W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się zgodnie z długofalową „Strategią zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gniewie” przygotowaną przez Zarząd i zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą. Jest ona zgodna z założeniami Strategii Banku i podlega corocznemu przeglądowi zarządczemu i weryfikacji. Przegląd i weryfikacja dokonywana jest również w przypadku występowania znaczących zmian wewnątrz lub w otoczeniu Banku.
2. Strategia zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Gniewie jest powiązana również z innymi regulacjami o charakterze strategicznym np. Planem finansowym, a także zasadami w zakresie zarządzania ryzykiem.
3. Strategia zarządzania ryzykiem zawiera cele definiujące apetyt na ryzyko Banku, rozumiany jako maksymalny, akceptowalny poziom ryzyka jaki Bank może ponieść.
4. Cele definiujące apetyt na ryzyko mają charakter wskaźników ilościowych, w tym limitów wewnętrznych, a także założeń dotyczących zasad zarządzania ryzykiem o charakterze jakościowym.
5. Ujawnienie zawiera Informację dotyczącą strategii i procesów zarządzania rodzajami ryzyka; struktury i organizacji odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacji na temat jej ujawnień lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie; zakresu i charakteru systemów raportowania i poziomu ryzyka; strategii w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, a także strategii i procesów monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko jak również informacje objęte art. 111 a ust.4 ustawy – Prawo bankowe.
6. Ujawnienie zawiera Oświadczenie Zarządu na temat adekwatności ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem w Banku, dające pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii Banku.

7. Bank informuje, że:

- 1) Członkowie Zarządu Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich poza Bankiem. Członkowie Rady Nadzorczej Banku nie pełnią stanowisk dyrektorskich. Przez stanowisko dyrektorskie należy rozumieć funkcje członka zarządu lub rady nadzorczej pełnione w podmiotach objętych tym samym instytucjonalnym systemem ochrony spełniającym warunki, o których mowa w art. 113 ust. 7 rozporządzenia nr 575/2013, lub podmiotach, w których Bank posiada znaczny pakiet akcji, o których mowa w art.4 ust. 1 pkt 36 rozporządzenia nr 575/2013.
- 2) Członków Zarządu powołuje zgodnie z przepisami prawa Rada Nadzorcza, działając wg Regulaminu działania Rady Nadzorczej w Banku Spółdzielczym w Gniewie biorąc pod uwagę wyniki oceny wstępnej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji kandydata. Oceny następczej kwalifikacji, doświadczenia i reputacji Członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza zgodnie z Procedurą oceny kwalifikacji członków Zarządu oraz Zarządu Banku Spółdzielczego w Gniewie.
- 3) Bank, z uwagi na skalę działalności nie stosuje strategii zróżnicowania w zakresie wyboru członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej.
- 4) Bank z uwagi na skalę działania nie tworzy w obrębie Rady Nadzorczej komitetu ds. ryzyka zgodnie z art. 9cb ustawy – Prawo bankowe.
- 5) Przepływ informacji dotyczącej ryzyka kierowanej do Zarządu oraz Rady Nadzorczej w Banku jest sformalizowany i objęty całościowo w „Zasadach SIZ w Banku Spółdzielczym w Gniewie” definiującą: częstotliwość, zakres, odbiorców i terminy sporządzania raportów i sprawozdań dotyczących ryzyka. Systemem informacji zarządczej są objęte wszystkie rodzaje ryzyka uznawane przez Bank za istotne. Zakres i częstotliwość raportowania jest dostosowana do skali narażenia na ryzyko, a także zmienności ryzyka zapewniając możliwość podejmowania decyzji, oraz odpowiedniej reakcji w przypadku zmiany ekspozycji na ryzyko.

8. System kontroli ryzyka bankowego obejmuje zarządzanie kilkoma głównymi rodzajami ryzyka, które zostały w Banku zdefiniowane jako ryzyko o istotnym charakterze.

9. Do istotnych ryzyk, które podlegają szczególnemu nadzorowi, zalicza się:

- 1) ryzyko kredytowe i koncentracji,
- 2) ryzyko płynności,

- 3) ryzyko stopy procentowej,
- 4) ryzyko operacyjne,
- 5) ryzyko kapitałowe,
- 6) ryzyko braku zgodności.

Ryzyko kredytowe w tym koncentracji

Ryzyko kredytowe to zagrożenie, że płatności związane z obsługą kredytu –raty kapitałowej i /lub odsetek nie zostaną uregulowane przez klienta w terminie przewidzianym umową, w całości bądź częściowo.

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują :
  - 1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
  - 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
  - 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 2%.
  - 4) Utrzymywanie pokrycia celowymi należnościami zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 30 %;
  - 5) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.
2. Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:
  - 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
  - 2) bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji dużych ekspozycji określonych w CRR.
3. Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:
  - 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały

- w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
  - 3) utrzymywanie udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 2% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie;
  - 4) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 90% ich udziału w portfelu kredytowym.
4. Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:
- 1) wdrożenie, weryfikacja i aktualizacja zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
  - 2) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
  - 3) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 2% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych;
  - 4) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 40% ich udziału w portfelu kredytowym.

Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności w Banku ma charakter całościowy ; oznacza to zarządzanie płynnością zarówno do pozycji bilansowych jak i pozabilansowych we wszystkich horyzontach czasowych ustalonych przez Bank i obejmuje wszystkie komórki organizacyjne Banku.

Struktura posiadanych przez Bank aktywów umożliwia elastyczne dostosowywanie się do potrzeb płynnościowych ; w tym celu Bank dywersyfikuje swoje aktywa według następujących kryteriów i w podanej niżej kolejności :

- płynności ,
- bezpieczeństwa ,
- rentowności.

Bank inwestuje wszystkie swoje nadwyżki środków finansowych w Banku Zrzeszającym. Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie systemu limitów określonych w procedurach

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;
- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji,
- 3) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.

Ryzyko stopy procentowej

Ryzyko stopy procentowej to możliwy negatywny wpływ zmian stóp procentowych na dochody oraz fundusze własne Banku.

1. Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:
  - 1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
  - 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych;
  - 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Ryzyko operacyjne

Przez ryzyko operacyjne należy rozumieć możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub ze zdarzeń zewnętrznych; w zakres ryzyka operacyjnego wchodzi ryzyko prawne, natomiast wyłącza się z niego ryzyko reputacji oraz ryzyko strategiczne, które związane jest z ryzykiem biznesowym.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- 2) racjonalizację kosztów;
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Ryzyko kapitałowe

Cele strategiczne dotyczące ryzyka kapitałowego zostały określone w obowiązującej w Banku strategii dotyczącej zarządzania i planowania kapitałowego.

Długoterminowe cele kapitałowe Banku:

- 1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- 2) ograniczenie wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko do rodzajów ryzyka przewidzianych przez przepisy prawa przy założeniu braku prowadzenia działalności handlowej;
- 3) posiadanie minimalnej wielkości łącznego współczynnika kapitałowego na poziomie, o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 3 i ust. 3;
- 4) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 2 i ust. 3;
- 5) posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału podstawowego Tier I na poziomie o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 ;
- 6) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 34%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 24%;
- 7) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez ograniczenie pakietu udziałów jednego członka do 5% funduszu udziałowego; zwiększenie pakietu udziałów powyżej 5% funduszu udziałowego wymaga zgody Spółdzielni;
- 8) przekazywanie na fundusze własne minimum 95% nadwyżki bilansowej;

- 9) posiadanie zaangażowania w kapitał zakładowy (akcyjny) Banku Zrzeszającego na poziomie minimum 0,5% sumy bilansowej Banku;
- 10) ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych w pkt 3, 4 i 5;
- 11) nie angażowanie się kapitałowe w podmioty będące Uczestnikami Systemu Ochrony, za wyjątkiem Banku Zrzeszającego;

Ryzyko braku zgodności

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka braku zgodności jest efektywne eliminowanie przypadków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i przyjętych przez Bank standardów postępowania oraz podejmowanie skutecznych działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności.

10. W strukturze organizacyjnej Banku wyodrębniono Stanowisko ds. ryzyk bankowych (wyznaczona osoba), które na dzień 31.12.2016 roku obejmowało swoim zakresem działania monitorowania następujących ryzyk: ***ryzyko kredytowego i koncentracji zaangażowań, płynności finansowej, stopy procentowej, kapitałowego, operacyjnego i braku zgodności***

11. W stosunku do ryzyk objętych szczególnym nadzorem opracowane zostały metody ich pomiaru oraz opracowany system raportowania.

Ryzyko kredytowe, koncentracji zaangażowań DEK, EKZH

Raport z analizy ryzyka kredytowego, koncentracji ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie, detalicznymi ekspozycjami kredytowymi – raz na kwartał dla Zarządu i Rady Nadzorczej Banku obejmujący:

- 1) ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
- 2) ocenę poziomu kredytów zagrożonych w kredytach ogółem, ocenę jakości portfela kredytowego (badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych ogólnie oraz w poszczególnych segmentach klientów, branżach, itp.),
- 3) ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
- 4) ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,

- 5) monitorowanie kredytów zagrożonych, ich struktury, czynników ryzyka,
- 6) analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
- 7) analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji:
  - wobec pojedynczych podmiotów oraz podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
  - w ten sam sektor gospodarczy,
  - w ten sam rodzaj zabezpieczenia lub tego samego dostawę zabezpieczenia,
- 8) monitorowanie i kontrola stopnia wykorzystania wprowadzonych limitów,
- 9) monitorowanie skuteczności działań windykacyjnych.
- 10) analizę ryzyka kredytowego ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie:
  - według celu kredytowania, rodzaju podmiotu, łącznej wartości ekspozycji wobec klienta, pierwotnej długości okresu kredytowania, rodzaju nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie, branży, zakresu własności nieruchomości stanowiącej zabezpieczenie, poziomu wskaźnika LtV, jakości portfela według w/w podziału,
- 11) analizę ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych :
  - według rodzaju produktu,
  - rodzaju dominującej formy zabezpieczenia,
  - sposobu oprocentowania,
  - jakości portfela według w/w podziału

Raporty scenariuszowe i wrażliwości z tytułu ryzyka kredytowego, koncentracji, DEK i EKZH, informacja o aktualnej wartości nieruchomości (wskaźnik LTV), raport z realizacji ustalonego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko oraz informacja o zmianach cen na rynku nieruchomości w Polsce i na obszarze działalności Banku sporządzane są raz do roku do końca marca.

Ryzyko płynności

Analiza ryzyka płynności wykonywana jest w ujęciu miesięcznym przez stanowisko ds. ryzyk i obejmuje swoim zakresem :

- 1) źródła finansowania działalności Banku;
- 2) strukturę i stabilność depozytów;

- 3) wpływ pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności;
- 4) alternatywne źródła finansowania;
- 5) stopień niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych – lukę płynności;
- 6) wskaźniki wczesnego ostrzegania;
- 7) analizę wskaźników płynności oraz realizacji limitów nałożonych na wskaźniki płynności;
- 8) testy warunków skrajnych;
- 9) nadzorcze miary płynności oraz wskaźnik LCR;
- 10) pogłębioną analizę płynności długoterminowej.

Ryzyko stopy procentowej

Analiza opisowa ryzyka stopy procentowej sporządzana co kwartał dla Zarządu i Rady Nadzorczej przez Stanowisko ds. ryzyk bankowych obejmuje następujące elementy :

- 1) strukturę bilansu Banku z punktu narażenia na ryzyko stopy procentowej;
- 2) stopień niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych - lukę przeszacowania;
- 3) analizę wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy oraz wartość ekonomiczną Banku;
- 4) analizę wskaźników dotyczących rentowności/zyskowności;;
- 5) pomiar powiązań ryzyka stopy procentowej z innymi rodzajami ryzyka;
- 6) wyniki testów warunków skrajnych;

Ryzyko operacyjne

- 1) Protokół z oceny ryzyka operacyjnego – co kwartał dla Zarządu i Rady Nadzorczej.
- 2) Wyniki samooceny, wyniki testów warunków skrajnych , kluczowe wskaźniki ryzyka, raporty : z funkcjonowania środowiska teleinformatycznego i stanu bezpieczeństwa teleinformatycznego Banku – do dnia 28 lutego każdego roku za rok poprzedni- dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Ryzyko kapitałowe

Sprawozdanie zawierające :

- 1) poziom, strukturę i zmiany w funduszach własnych Banku;

- 2) poziom i zmiany współczynników kapitałowych, w tym strukturę i zmiany w aktywach ważonych ryzykiem;
  - 3) poziom i strukturę kapitału wewnętrznego;
  - 4) wyniki testów warunków skrajnych;
  - 5) realizację przyjętych limitów alokacji;
  - 6) realizację planu kapitałowego;
  - 7) wskaźnik dźwigni finansowej;
- co kwartał dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Ryzyko braku zgodności

Raport ze stwierdzonych przypadków braku zgodności wraz ze sprawozdaniem z dokonanej analizy – raz w roku.

12. Opis zasad polityki stosowania zabezpieczeń i ograniczania ryzyka oraz strategii i procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń i metod ograniczania ryzyka.

Bank stosuje wszelkie rodzaje prawnych form zabezpieczeń. Stosowane w praktyce prawne formy zabezpieczenia zależą od rodzaju kredytu i tak np.

- 1) kredyty konsumpcyjne : weksel, poręczenie wekslowe, pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem, hipoteka;
- 2) kredyty mieszkaniowe: hipoteka na nieruchomości mieszkalnej, weksel, cesja wierzytelności , pełnomocnictwo do dysponowania rachunkiem;
- 3) kredyty obrotowe : weksel, poręczenie wekslowe, przewłaszczenie rzeczy ruchomych, cesja wierzytelności , hipoteka;
- 4) kredyty inwestycyjne : hipoteka na nieruchomości, przewłaszczenie rzeczy ruchomych, poręczenie , zastaw rejestrowy.

Dopuszcza się przyjęcie systematycznych wpływów na rachunek jako jedynego zabezpieczenia dla kredytów udzielanych wiarygodnym i znanym Bankowi klientom.

Procesy monitorowania skuteczności zabezpieczeń oceniane są w trakcie przeprowadzania monitoringu.

Metody ograniczenia ryzyka określone są w zasadach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, gdzie określa się limity dla poszczególnych branż i rodzajów działalności.

III FUNDUSZE WŁASNE

1. Poniższe zestawienie przedstawia poziom poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2016 roku.

Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe		Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do CRR
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne		Art. 26 ust. 1, art. 27, 28, 29, wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
	W tym: instrumenty typu 1		Wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
	W tym: instrumenty typu 2		Wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
	W tym: instrumenty typu 3		Wykaz EUNB o którym mowa w art. 26 ust. 3
2	Zyski zatrzymane		Art. 26 ust. 1 lit. c)
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	2 218	Art. 26 ust. 1
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	550 000	Art. 26 ust. 1 lit. f)
3b	Kapitał rezerwowy	12 853 300	Art. 26 ust. 1 lit. e)
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	44 400	Art. 486 ust. 2
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 01 stycznia 2018 r.		Art. 483 ust. 2
5	Udziały mniejszości (kwota dopuszczona w skonsolidowanym kapitale podstawowym Tier I)		Art. 84, 479, 480
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń i dywidend		Art. 26 ust. 2
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	13 449 918	
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)		Art. 34, 105
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. b) Art. 37, art. 472 ust. 4
9	Zbiór pusty w UE		
10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego opartej na przyszłej rentowości z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w		Art. 36 ust. 1 lit. c) Art. 38, art. 472 ust. 5

	przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3) (kwota ujemna)		
11	Kapitały rezerwowe odzwierciedlające wartość godziwą związane z zyskami lub stratami z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne		Art. 33 lit. a)
12	Kwoty ujemne będące wynikiem obliczeń kwot oczekiwanej straty		Art. 36 ust. 1 lit. d) Art. 40, 159, art. 472 ust. 6
13	Każdy wzrost kapitału własnego z tytułu aktywów sekurytyzowanych (kwota ujemna)		Art. 32 ust. 1
14	Zyski lub straty z tytułu zobowiązań wycenione według wartości godziwej, które wynikają ze zmian zdolności kredytowej instytucji		Art. 33 lit. b)
15	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. e) Art. 41, art. 472 ust. 7
16	Posiadane przez instytucje bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. f) Art. 42, art. 472 ust. 8
17	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. g) Art. 44, art. 472 ust. 9
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. h) Art. 43, 45, 46, art. 49 ust. 2 i 3, art. 79, art. 472 ust. 10
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. i) Art. 43, 45, 47, art. 48 ust. 1 lit. b), art. 49 ust. 1-3, art. 79, 470, art. 472 ust. 11
20	Zbiór pusty w UE		
20a	Kwota ekspozycji następujących pozycji kwalifikujących się do wagi ryzyka równej 1250% jeżeli instytucja decyduje się na wariant odliczenia		Art. 36 ust. 1 lit. k)
20b	W tym: znaczne pakiety akcji poza sektorem finansowym (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (i), art. 89-91
20c	W tym: pozycje sekurytyzacyjne (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (ii), art. 243 ust. 1 lit. b), art. 244 ust. 1 lit. b), art. 258

20d	W tym: dostawy instrumentów z późniejszym terminem rozliczenia (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. k) ppkt (iii), art. 379 ust. 3
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. c) Art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5
22	Kwota przekraczająca próg 15% (kwota ujemna)		Art. 48 ust. 1
23	W tym: posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty		Art. 36 ust. 1 lit. i) Art. 48 ust. 1 lit. b), art. 470, art. 472 ust. 11
24	Zbiór pusty w UE		
25	W tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych		Art. 36 ust. 1 lit. c) Art. 38, art. 48 ust. 1 lit. a), art. 470, art. 472 ust. 5
25a	Straty za bieżący rok obrachunkowy (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. a) Art. 472 ust. 3
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)		Art. 6 ust. 1 lit. l)
26	Korekty regulacyjne dotyczące niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z art. 467 i 468		
	W tym: .... filtr dla niezrealizowanej straty 1		Art. 467
	W tym: .... filtr dla niezrealizowanej straty 2		Art. 467
	W tym: .... filtr dla niezrealizowanego zysku 1		Art. 468
	W tym: .... filtr dla niezrealizowanego zysku 2		Art. 468
26b	Kwota którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału podstawowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR	- 887	Art. 481
	W tym: inne korekty w okresie przejściowym (amort. z aktualiz. wyceny majątku)	- 887	Art. 481
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)		Art. 36 ust. 1 lit. j)
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I		
29	Kapitał podstawowy Tier I	13 449 031	
30	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne		Art. 51, 52
31	W tym: zaklasyfikowane jako kapitał własny zgodnie mający zastosowanie		

	standardami rachunkowości		
32	W tym: zaklasyfikowane jako zobowiązania zgodnie mający zastosowanie standardami rachunkowości		
33	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 4 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I		Art. 486 ust. 3
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 01 stycznia 2018 r.		Art. 483 ust. 3
34	Kwalifikujący się kapitał Tier I uwzględniony w skonsolidowanym kapitale dodatkowym Tier I (w tym udziały mniejszości nieuwzględnione w wierszu 5) wyemitowany przez jednostki zależne i będący w posiadaniu stron trzecich		Art. 85, 86, 480
35	W tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki zależne		Art. 486 ust. 3
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi		
37	Posiadane przez instytucje bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I (kwota ujemna)		Art. 52 ust. 1 lit. b) Art. 56 lit. a), art. 57, art. 475 ust. 2
38	Udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		Art. 56 lit. b), art. 58 i art. 475 ust. 3
39	Bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 56 lit. c), art. 59, 60, 79, art. 475 ust.4
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 56 lit. d), art. 59, 79, art. 475 ust.4
41	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału dodatkowego Tier I pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)		

41a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		Art. 472, art. 472 ust. 3 lit. a), art. 472 ust. 4, art. 472 ust. 6, art. 472 ust. 8 lit. a), art. 472 ust. 9, art. 472 ust. 10 lit. a), 472 ust. 11 lit. a)
	W tym pozycje które należy wyszczególnić np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie oczekiwanych strat itd.		
41b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier II w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		Art. 477, art. 477 ust. 3, art. 477 ust. 4 lit. a)
	W tym pozycje które należy wyszczególnić np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.		
41c	Kwota którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału dodatkowego Tier I w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR		Art. 467, 468, 481
	W tym: ... możliwe filtry dla niezrealizowanych strat		Art. 467
	W tym: ... możliwe filtry dla niezrealizowanych zysków		Art. 468
	W tym: ...		Art. 481
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (wartość ujemna)		Art. 56 lit. e)
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I		
44	Kapitał dodatkowy Tier I		
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	13 449 031	
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne		Art. 62, 63
47	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 5 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II		Art. 486 ust. 4
	Zastrzyki kapitałowe ze strony sektora publicznego podlegające zasadzie praw nabytych do dnia 01 stycznia 2018 r.		Art. 483 ust. 4
48	Kwalifikujące się instrumenty funduszy własnych uwzględnione w skonsolidowanym kapitale Tier II (w tym udziały mniejszości i instrumenty dodatkowe w kapitale Tier II nie uwzględnione w wierszach 5 lub 34) wyemitowane przez jednostki zależne i będące w posiadaniu stron trzecich		Art. 87, 88, 480
49	W tym: przeznaczone do wycofania instrumenty wyemitowane przez jednostki		Art. 486 ust. 4

	zależne		
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego		Art. 62 lit c) i d)
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi		
52	Posiadane przez instytucje bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane (kwota ujemna)		Art. 63 lit. b) ppkt (i) Art. 66 lit. a), art. 67, art. 477 ust. 2
53	Udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)		Art. 66 lit. b), art. 68, art. 477 ust. 3
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 66 lit. c), art. 69, 70, 79, art. 477 ust. 4
54a	W tym: nowe udziały kapitałowe niebędące przedmiotem uzgodnień dotyczących okresu przejściowego		
54b	W tym: udziały kapitałowe istniejące przed dniem 01 stycznia 2013 r. i będące przedmiotem uzgodnień okresu przejściowego		
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)		Art. 66 lit. d), art. 69, 79, art. 477 ust. 4
56	Korekty regulacyjne stosowane w odniesieniu do kapitału Tier II pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)		
56a	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału podstawowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 472 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		Art. 472, art. 472 ust. 3 lit. a), art. 472 ust. 4, art. 472 ust. 6, art. 472 ust. 8 lit. a), art. 472 ust. 9, art. 472 ust. 10 lit. a), 472 ust. 11 lit. a)
	W tym pozycje które należy wyszczególnić np. istotne straty netto w bieżącym okresie, wartości niematerialne i prawne, brak rezerw na pokrycie oczekiwanych strat itd.		
56b	Kwoty rezydualne odliczane od kapitału		Art. 475, art. 475 ust. 2 lit.

	Tier II w odniesieniu do odliczeń od kapitału dodatkowego Tier I w okresie przejściowym zgodnie z art. 475 rozporządzenia (UE) nr 575/2013		a), art. 475 ust. 3, art. 475 ust. 4 lit. a)
	W tym pozycje które należy wyszczególnić np. krzyżowe powiązania kapitałowe w dodatkowych instrumentach w kapitale Tier I, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.		
56c	Kwota którą należy odjąć od lub dodać do kwoty kapitału Tier II w odniesieniu do dodatkowych filtrów i odliczeń wymaganych przed przyjęciem CRR		Art. 467, 468, 481
	W tym: ... możliwe filtry dla niezrealizowanych strat		Art. 467
	W tym: ... możliwe filtry dla niezrealizowanych zysków		Art. 468
	W tym: ...		Art. 481
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II		
58	Kapitał Tier II		
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	13 449 031	
59a	Aktywa ważone ryzykiem pod względem kwot ujętych przed przyjęciem CRR oraz kwot ujętych w okresie przejściowym przeznaczonych do wycofania zgodnie z rozporządzeniem (UE) 575/2013 (tj. kwoty rezydualne określone w CRR)	31 910 974	
	W tym: pozycje nieodliczone od kapitału podstawowego Tier I (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) 575/2013) (pozycje które należy wyszczególnić, np. aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I itd.)		Art. 472, art. 472 ust. 5, art. 472 ust. 8 lit. b), art. 472 ust. 10 lit. b), art. 472 ust. 11 lit. b)
	W tym: pozycje nieodliczone od kapitału dodatkowego Tier I (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) 575/2013) (pozycje które należy wyszczególnić, np. krzyżowe powiązania kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II, bezpośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.)		Art. 475, art. 475 ust. 2 lit. b), art. 475 ust. 2 lit. c), art. 475 ust. 4 lit. b)
	W tym pozycje nieodliczone od kapitału Tier II (kwoty rezydualne określone w rozporządzeniu (UE) 575/2013) (pozycje które należy wyszczególnić, np. pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale Tier II,		Art. 477, art. 477 ust. 2 lit b), art. 477 ust. 2 lit. c), art. 477 ust. 4 lit. b)

	pośrednie udziały kapitałowe w nieistotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego, pośrednie udziały kapitałowe w istotnych inwestycjach w kapitał innych podmiotów sektora finansowego itd.)		
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	31 910 947	
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	42,15	Art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	42,15	Art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	42,15	Art. 92 ust. 2 lit. c)
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)		Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128, 129, 130
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego		
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego		
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego		
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym		Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 131
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)		Dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych, art. 128
69	Nieistotne w przepisach unijnych		
70	Nieistotne w przepisach unijnych		
71	Nieistotne w przepisach unijnych		
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)		Art. 36 ust. 1 lit. h) Art. 45, 46, art. 472 ust. 10 Art. 56 lit. c), art. 59, 60, art. 475 ust. 4 Art. 66 lit c), art. 69, 70, art. 477 ust. 4
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)		Art. 36 ust. 1 lit. i) Art. 45, 48, 470, art. 472 ust.11
74	Zbiór pusty w UE		
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic		Art. 36 ust. 1 lit. c) Art. 38,48, 470, art. 472 ust.

	prześciowych (kwota poniżej progu 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3		5
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)		Art. 62
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową		Art. 62
78	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą wewnętrznych ratingów (przed zastosowaniem pułapu)		Art. 62
79	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą wewnętrznych ratingów		Art. 62
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		Art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2, 5
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		Art. 484 ust. 3, art. 486 ust. 2, 5
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		Art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3, 5
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		Art. 484 ust. 4, art. 486 ust. 3, 5
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania		Art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4, 5
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)		Art. 484 ust. 5, art. 486 ust. 4, 5

2. Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów

IV WYMÓG KAPITAŁOWY I BUFOR ANTICYKLICZNY

---

1. Bank Spółdzielczy w Gniewie stosuje następujące metody wyliczenia wymogów kapitałowych:

- 1) metodę standardową w zakresie ryzyka kredytowego,
- 2) metodę podstawowego wskaźnika bazowego w zakresie ryzyka operacyjnego.

2. Bank oblicza wewnętrzny wymóg kapitałowy na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne :

- 1) ryzyko kredytowe;
- 2) ryzyko operacyjne;
- 3) ryzyko koncentracji;
- 4) ryzyko stopy procentowej w księdze banku;
- 5) ryzyko płynności;
- 6) ryzyko kapitałowe.

Uznane za istotne ryzyko braku zgodności Bank pokrywa wewnętrznym wymogiem kapitałowym obliczonym dla ryzyka operacyjnego.

Przy obliczaniu dodatkowych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka przyjmuje się następujące założenia:

- 1) kapitał wewnętrzny na poszczególne rodzaje ryzyka będzie obliczany jako koszt lub utracony przychód (za wyjątkiem ryzyka koncentracji), który może się pojawić w wyniku zaistnienia sytuacji nieoczekiwanej;
- 2) koszt lub utracony przychód, o którym mowa w pkt 1, obliczany jest na podstawie testów warunków skrajnych, które Bank przeprowadza dla poszczególnych rodzajów ryzyka uznanych za istotne;
- 3) część lub całość kwoty, o której mowa w pkt 2, Bank może zabezpieczyć z wyniku finansowego zaplanowanego na dany rok obrotowy;
- 4) poziom akceptowalnego kosztu lub utraconego przychodu Bank wyznacza (jako procent funduszy własnych) w oparciu o następujące przesłanki:
  - a) wysokość planowanego wyniku finansowego na rok obrotowy, w którym aktualizujemy niniejsze zasady;

b) poziom łącznego współczynnika kapitałowego;

c) plany kapitałowe;

5) dodatkowym wymogiem kapitałowym dla poszczególnych rodzajów ryzyka (za wyjątkiem ryzyka koncentracji i ryzyka operacyjnego) będzie kwota, o jaką koszt lub utracony przychód przekroczy akceptowalny poziom ryzyka o którym mowa w ust. 4.

3. Bank oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe z tytułu:

1) wzrostu udziału portfela kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym do poziomu 2%;

2) całkowitego braku skuteczności przyjętych zabezpieczeń, które stanowią instrumenty pomniejszania podstawy naliczania rezerw celowych.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla w/w czynników opisane szczegółowo w Zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.

Wynikiem przeprowadzonych testów jest koszt jaki poniósłby Bank na skutek wystąpienia sytuacji skrajnej.

Dodatkowym wymogiem kapitałowym na ryzyko kredytowe jest kwota, o jaką suma wyników testów warunków skrajnych przekracza 3% uznanego kapitału Banku.

Kapitałem wewnętrznym na ryzyko kredytowe jest suma kapitału regulacyjnego na ryzyko kredytowe oraz dodatkowego wymogu kapitałowego obliczonego w wyniku przeprowadzenia testu. Na datę 31-12-2016r. wewnętrzny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe wyniósł 2.464 tys. zł. Dodatkowy kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe wyniósł 321 tys. zł.

4. Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne jest kapitał regulacyjny na ryzyko operacyjne, obliczony zgodnie z obowiązującymi w Banku Zasadami wyznaczania łącznej ekspozycji na ryzyko. Kapitałem regulacyjnym na ryzyko operacyjne zabezpieczona została znaczna część ryzyka wynikająca ze skali prowadzonej przez Bank działalności.

Bank oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne z tyt. zagrożenia związanego z jednoczesnym zrealizowaniem się potencjalnych zdarzeń operacyjnych, dla których, w procesie samooceny, spełnione są łącznie poniższe przesłanki:

- 1) prawdopodobieństwo wystąpienia ryzyka jest wysokie lub bardzo wysokie;
- 2) skutki ekonomiczne są wysokie.

Bank przeprowadza test warunków skrajnych opisany szczegółowo w Zasadach zarządzania ryzykiem operacyjnym i teleinformatycznym. W wyniku tego testu obliczana jest strata, która wystąpiłaby w Banku w wyniku zrealizowania się potencjalnych zdarzeń. Bank tworzy dodatkowy kapitał wewnętrzny, jeżeli strata przewyższy poziom kapitału regulacyjnego na ryzyko operacyjne. Dodatkowym wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne jest różnica pomiędzy obliczoną stratą, a regulacyjnym wymogiem kapitałowym na ryzyko operacyjne. Kapitałem wewnętrznym na ryzyko operacyjne jest suma kapitału regulacyjnego na ryzyko operacyjne oraz dodatkowego wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne. Na datę 31-12-2016r. wewnętrzny wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne wyniósł 410 tys. zł. Dodatkowy kapitał wewnętrzny na ryzyko operacyjne nie wystąpił.

5. Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w przypadku przekroczenia limitów koncentracji, o których mowa w obowiązujących w banku zasadach zarządzania ryzykiem koncentracji w zakresie:

- koncentracji dużych zaangażowań,
- koncentracji w ten sam sektor gospodarczy,
- koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji dużych ekspozycji jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji dużych ekspozycji, średnioważonej wagi ryzyka dla dużych ekspozycji i wskaźnika 8%.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w ten sam sektor gospodarczy jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji w ten sam sektor gospodarczy, średnioważonej wagi ryzyka dla wszystkich kredytów i wskaźnika 8%.

Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawcę zabezpieczenia jako iloczyn kwoty przekroczenia limitu koncentracji w ten sam rodzaj lub dostawce zabezpieczenia, średnioważonej wagi ryzyka dla wszystkich kredytów i wskaźnika 8%.

Kapitałem wewnętrznym na ryzyko koncentracji jest suma kwot obliczonych zgodnie z powyższymi założeniami. Na datę 31-12-2016r. nie wystąpił kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka koncentracji.

6. Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej z tyt. zagrożenia związanego z:

- 1) skrajną zmianą poziomu stóp procentowych;
- 2) wysokim poziomem zrywalności depozytów lub spłacalności kredytów przed terminem.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla zaistnienia następujących sytuacji:

- 1) wysokiej zmiany stóp procentowych i jej wpływu na wynik finansowy;
- 2) wysokiego wzrostu wykorzystania przez klientów opcji i jego wpływu na wynik finansowy;
- 3) wysokiej zmiany stóp procentowych na wartość zaktualizowaną kapitału.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla sytuacji jak wskazano wyżej, które szczegółowo zostały opisane w Zasadach zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Kapitałem wewnętrznym na ryzyko stopy procentowej jest kwota, o jaką suma wyników testów warunków skrajnych przekracza 3% funduszy własnych. Na datę 31-12-2016r. kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka stopy procentowej wyniósł 403 tys. zł.

7. Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności przeprowadzając testy warunków skrajnych z tyt. zagrożenia związanego z nagłym wypływem depozytów, w okresie do 30 dni i badaniem wpływu utraty zaufania do Banku, będącego m.in. wynikiem pojawienia się negatywnych informacji o sytuacji finansowej Banku lub o sposobie prowadzenia przez Bank działalności na wysokość wskaźnika LCR.

Założenia do przeprowadzania testów szczegółowo opisano w Zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

Podstawę szacowania kapitału wewnętrznego dla ryzyka płynności stanowi koszt przywrócenia wskaźnika LCR do minimalnego, wymaganego przepisami poziomem.

Obliczony koszt stanowi iloczyn kwoty niedoboru aktywów płynnych oraz różnicy stawek pomiędzy oprocentowaniem kredytu obrotowego w rachunku kredytowym udzielanego przez Bank Zrzeszający i stopą referencyjną NBP (jeżeli ta różnica jest dodatnia, w przeciwnym wypadku jest 0).

Kapitałem wewnętrznym na ryzyko płynności jest kwota wyniku testów warunków skrajnych. Na datę 31-12-2016r. dodatkowy kapitał wewnętrzny na ryzyko płynności nie wystąpił.

8. Bank oblicza kapitał wewnętrzny na ryzyko kapitałowe z tytułu zagrożenia związanego ze spadkiem funduszu udziałowego oraz skrajnym wzrostem kapitału wewnętrznego.

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych dla czynników opisanych powyżej przy jednoczesnej konieczności utrzymania adekwatności kapitałowej na poziomie określonym w kapitałowych celach strategicznych opisanych szczegółowo w obowiązującej w Banku Strategii zarządzania i planowania kapitałowego.

Wynikiem przeprowadzonych testów jest koszt, jaki poniósłby Bank na skutek wystąpienia sytuacji skrajnej. Na datę 31-12-2016r. dodatkowy kapitał wewnętrzny na ryzyko kapitałowe nie wystąpił.

Na datę 31-12-2016r. kapitał regulacyjny wyniósł 2.553 tys. zł. Wewnętrzny wymóg kapitałowy wyniósł 3.277 tys. zł. Współczynnik wypłacalności wyniósł 42,15%, a wewnętrzny współczynnik wypłacalności 32,84%.

9. Bufor antycykliczny

Ujawnienia dotyczące bufora antycyklicznego

Kwota specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego		
1	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko	31.910.974
2	Specyficzny dla instytucji wskaźnik bufora antycyklicznego	0,00%
3	Wymóg w zakresie specyficznego dla instytucji bufora antycyklicznego	0,00

10. Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem oddzielnie dla każdej z następujących klas ekspozycji.

Wyszczególnienie:	Wymóg kapitałowy na dzień 31.12.2016
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	-
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	-
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	743
Ekspozycje wobec instytucji	-
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	73.100
Ekspozycje detaliczne	195.433
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	1.549.100
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	195
Ekspozycje kapitałowe	176.894
Inne pozycje	147.121
RAZEM:	2.142.586

V RYZYKO KREDYTOWE I RYZYKO ROZMYCIA

---

1. Należności przeterminowane rozumiane są jako należności z niespłaconą w określonych w umowie terminach kwotą odsetek lub kwotą rat kapitałowych. Definicja ta stosowana jest dla celów rachunkowości.

2. Ekspozycje kredytowe zagrożone są to ekspozycje, które zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków zostały zaklasyfikowane przez Bank do kategorii: poniżej standardu, wątpliwej lub straconej.

Dla potrzeb naliczania wysokości rezerw celowych od ekspozycji kredytowych klasyfikowanych do kategorii „normalnej” , „pod obserwacją”, „poniżej standardu”,

„wątpliwe”, i „stracone” stosuje się zasady wynikające z Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie Zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z 2008r. Nr 235 poz.1589 z późniejszymi zmianami) oraz zasady określone w procedurze klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków dla Uczestników Systemu Ochrony SGB.

3. Ekspozycje kredytowe według wyceny bilansowej (po korektach rachunkowych) na dzień 31.12.2016 roku, bez uwzględnienia skutków ograniczania ryzyka kredytowego w podziale na klasy przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie:	Stan na dzień 31.12.2016r.	Średnia kwota z 4-ech kwartałów 2016r.
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	300 831,-	295 866,-
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	0,-	197 823,-
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	9 292,-	10 341,-
Ekspozycje wobec instytucji	41 849 234,-	38 655 847,-
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	1 538 174,-	2 755 378,-
Ekspozycje detaliczne	4 441 816,-	3 648 100,-
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	26 581 066,-	24 076 341,-
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	2 443,-	5 715,-
Ekspozycje kapitałowe	2 211 168,-	2 977 738,-
Inne pozycje	3 420 574,-	3 293 797,-
RAZEM:	80 354 598,-	75 916 946,-

Bank przyjmuje, iż klasy ekspozycji kredytowych, które stanowią przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych wyznaczają istotne klasy ekspozycji.

Do istotnych klas ekspozycji kredytowych zaliczane są zatem następujące klasy:

- 1) Ekspozycje wobec instytucji stanowiące 52,1% ekspozycji kredytowych
- 2) Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach stanowiące 33,1% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych.

4. Struktura zaangażowania Banku wobec poszczególnych sektorów lub według typu kontrahenta w rozbiciu na klasy ekspozycji:

4.1. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora finansowego według typu kontrahenta według stanu na dzień 31.12.2016 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Banki	41 962 644,-
	Należności normalne	41 962 644,-
	Należności pod obserwacją	-
	Należności zagrożone	-
2.	Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego	-
	Należności normalne	
	Należności pod obserwacją	
	Należności zagrożone	
3.	Pomocnicze instytucje finansowe	-
	Należności normalne	
	Należności pod obserwacją	
	Należności zagrożone	
4.	Instytucje ubezpieczeniowe	-
	Należności normalne	
	Należności pod obserwacją	
	Należności zagrożone	
Razem zaangażowanie w sektorze finansowym		41 962 644,-

4.2. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora niefinansowego w podziale na typ kontrahenta oraz w podziale na branże według stanu na dzień 31.12.2016 roku przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Typ kontrahenta	Wartość w zł
1.	Przedsiębiorstwa i spółki państwowe:	0,-
	Należności normalne	0,-
	Należności pod obserwacją	0,-
	Należności zagrożone	0,-
2.	Przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz spółdzielnie	805 200,-
	Należności normalne	805 200,-
	Należności pod obserwacją	-

	Należności zagrożone	-
3.	Przedsiębiorcy indywidualni	1 114 318,-
	Należności normalne	1 041 926,-
	Należności pod obserwacją	-
	Należności zagrożone	72 392,-
4.	Osoby prywatne	6 088 719,-
	Należności normalne	6 061 549,-
	Należności pod obserwacją	-
	Należności zagrożone	27 170,-
5.	Rolnicy indywidualni	21 351 897,-
	Należności normalne	21 351 897,-
	Należności pod obserwacją	-
	Należności zagrożone	-
6.	Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	0,-
	Należności normalne	0,-
	Należności pod obserwacją	0,-
	Należności zagrożone	0,-
Razem zaangażowanie w sektorze niefinansowym		29 360 134,-

4.3. Strukturę zaangażowania Banku wobec sektora budżetowego w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2016 roku przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wartość w zł
Należności normalne	0,-
Należności pod obserwacją	0,-
Należności zagrożone	0,-
Razem zaangażowanie w sektorze budżetowym	0,-

4.4. Strukturę zaangażowania Banku w poszczególnych branżach w rozbiciu na kategorie należności według stanu na dzień 31.12.2016 roku przedstawia poniższa tabela

Lp.	Branże:	Wartość w zł
1.	Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo 1. Należności normalne 2. Należności pod obserwacją 3. Należności zagrożone	23 024 333,- 0,- 0,- 0,-
2.	Rybnictwo 1. Należności normalne 2. Należności pod obserwacją 3. Należności zagrożone	0,- 0,- 0,- 0,-
3.	Górnictwo 1. Należności normalne 2. Należności pod obserwacją 3. Należności zagrożone	0,- 0,- 0,- 0,-
4.	Przetwórstwo przemysłowe 1. Należności normalne 2. Należności pod obserwacją 3. Należności zagrożone	812 618,- 0,- 0,- 0,-
5.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę 1. Należności normalne 2. Należności pod obserwacją 3. Należności zagrożone	0,- 0,- 0,- 0,-
6.	Budownictwo 1. Należności normalne 2. Należności pod obserwacją 3. Należności zagrożone	0,- 0,- 0,- 0,-
7.	Handel hurtowy i detaliczny 1. Należności normalne 2. Należności pod obserwacją 3. Należności zagrożone	136 039,- 93 630,- 0,- 42 409,-
8.	Hotele i restauracje 1. Należności normalne 2. Należności pod obserwacją 3. Należności zagrożone	0,- 0,- 0,- 0,-
9.	Transport, gospodarka magazynowa i łączność 1. Należności normalne 2. Należności pod obserwacją 3. Należności zagrożone	410 627,- 0,- 0,- 0,-
10.	Pośrednictwo finansowe 1. Należności normalne 2. Należności pod obserwacją 3. Należności zagrożone	0,- 0,- 0,- 0,-
11.	Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej 1. Należności normalne 2. Należności pod obserwacją	0,- 0,- 0,-

	3. Należności zagrożone	0,-
12.	Administracja publiczna i ochrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne	0,-
	1. Należności normalne	0,-
	2. Należności pod obserwacją	0,-
	3. Należności zagrożone	0,-
13.	Edukacja	0,-
	1. Należności normalne	0,-
	2. Należności pod obserwacją	0,-
	3. Należności zagrożone	0,-
14.	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	20 125,-
	1. Należności normalne	0,-
	2. Należności pod obserwacją	0,-
	3. Należności zagrożone	0,-
15.	Działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna, pozostała	631 050,-
	1. Należności normalne	601 067,-
	2. Należności pod obserwacją	0,-
	3. Należności zagrożone	29 983,-
16.	Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	0,-
	1. Należności normalne	0,-
	2. Należności pod obserwacją	0,-
	3. Należności zagrożone	0,-
17.	Organizacje i zespoły eksterytorialne	0,-
	1. Należności normalne	0,-
	2. Należności pod obserwacją	0,-
	3. Należności zagrożone	0,-
18.	Inne	837 347,-
	1. Należności normalne	0,-
	2. Należności pod obserwacją	0,-
	3. Należności zagrożone	0,-
19.	Osoby fizyczne	7 005 350,-
	1. Należności normalne	6 978 180,-
	2. Należności pod obserwacją	0,-
	3. Należności zagrożone	27 170,-
	RAZEM:	32 877 489,-

5. Strukturę ekspozycji według okresów zapadalności w podziale na istotne klasy należności według stanu na dzień 31.12.2016 roku przedstawia poniższa tabela.

Istotne klasy należności	a'vista	1-30 dni	1-3 m-cy	3-6 m-cy	6-12 m- cy	1-2 lat	2-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	powyż ej 20 lat
Ekspozycje wobec instytucji- banków	80	17 685	3 300	4 000	16 600	-	1 500	298	-	-

Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	-	132	488	475	11 389	1 112	3 302	4 502	2 263	590
--	---	-----	-----	-----	--------	-------	-------	-------	-------	-----

6. Strukturę należności zagrożonych w rozbiciu na istotne klasy ekspozycji kredytowych według stanu na dzień 31.12.2016 r. przedstawiają poniższe tabele.

Poz.	<i>Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców</i>	Wartości w zł
7		
1.	Należności normalne- przeterminowane	-
2.	Należności pod obserwacją- przeterminowane	-
3.	Należności zagrożone	
	Kredyty zagrożone niezapadłe	42 409,-
	Kredyty przeterminowane	29 983,-
	Rezerwy celowe	38 451,-
	Korekta wartości	69,-
	Odsetki	1 540,-
Poz	<i>Ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne</i>	Wartość w zł.
8		
1.	Należności normalne- przeterminowane	-
2.	Należności pod obserwacją- przeterminowane	-
3.	Należności zagrożone	
	Kredyty zagrożone niezapadłe	,-
	Kredyty przeterminowane	27 170,-
	Rezerwy celowe	26 629,-
	Korekta wartości	541,-
	Odsetki	3 149,-
RAZEM NETTO		38 561,-

7. Zmiana stanu rezerw celowych i odpisów aktualizujących aktywa w 2016 roku

Wyszczególnienie	Saldo na początek okresu	Utworzenie w okresie 2016 r	Rozwiązanie w okresie 2016 r	Spisanie lub przeniesienie do ewidencji pozabilansowej	Saldo na koniec 2016 roku
Sektor finansowy	0	0	0	0	0
Sektor niefinansowy	77.225,50	43.140,83	25.671,16	0,00	94.695,17
Należności normalne	35.208,04	4.065,82	9.599,68	0,00	29.615,33
Należności pod obserwacją	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności poniżej standardu	12.034,78	23,61	3.590,42	0,00	8.467,97
Należności wątpliwe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Należności stracone	29.982,68	39.051,40	12.481,06	0,00	56.611,87
Sektor budżetowy	0	0	0	0	0
Inne aktywa	0	0	0	0	0
Rezerwy na zobowiązania pozabilansowe	0	0	0	0	0
Rezerwy razem	77.225,50	43.140,83	25.671,16	0	94.695,17

VI RYZYKO KREDYTOWE KONTRAHENTA

1. Punktem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego na ryzyko kredytowe jest regulacyjny wymóg kapitałowy, obliczony zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami wyznaczania całkowitego wymogu kapitałowego. Kapitałem regulacyjnym zabezpieczona została znaczna część ryzyka, związana z ryzykiem niewypłacalności kontrahenta.

Bank oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe z tytułu : wzrostu udziału portfela kredytów zagrożonych w portfelu kredytowym oraz całkowitego braku skuteczności przyjętych zabezpieczeń, które stanowią instrumenty pomniejszania podstawy naliczania rezerw celowych.

2. Zasady tworzenia rezerw celowych zostały omówione w części V niniejszej informacji. Jako formę przyjętych zabezpieczeń Bank może uwzględniać następujące rodzaje zabezpieczeń:

- kaucja,
- gwarancje i poręczenia,
- zastaw rejestrowy,
- przewłaszczenie,
- hipoteka ustanowiona na nieruchomości mieszkalnej,
- pozostałe hipoteki ,
- blokada środków na rachunku bankowym,
- inne zabezpieczenia.

Bank uznaje za akceptowalne zaangażowanie w wyodrębnione rodzaje zabezpieczeń poniżej poziomów określonych w „Zasadach zarządzania ryzykiem koncentracji w BS w Gniewie”.

Kwotę przyjętych zabezpieczeń ogranicza się do wysokości, aktualnej na dzień analizy wielkości zabezpieczanej ekspozycji kredytowej.

Wyznaczając stopień koncentracji zabezpieczeń ustala się odrębnie dla każdego rodzaju zabezpieczenia różnicę pomiędzy kwotą zabezpieczeń ekspozycji kredytowych, a wartością graniczną. Jeżeli dla co najmniej jednej formy zabezpieczenia (z wyłączeniem kaucji) wystąpi przekroczenie wartości granicznej, Bank oblicza wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie tego ryzyka według następujących kryteriów:

- kwota przekroczenia wartości granicznej przemnażana jest przez wartość odpowiadającą średniej ważonej z wag ryzyka dla zaangażowań występujących w Banku,
- zsumowane wyniki otrzymane dla każdej formy zabezpieczenia przemnożone przez wagę 8% stanowią wewnętrzny wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyka koncentracji zabezpieczeń .
- Opis zasad polityki w zakresie narażenia na ryzyko niekorzystnej zmiany wartości zabezpieczenia.

Zasady postępowania w przypadku wystąpienia poważnego obniżenia wartości przyjętego zabezpieczenia zostały określone w instrukcjach udzielania poszczególnych rodzajów kredytów.

VII KORZYSTANIE Z ECAI

Nie dotyczy

VIII INFORMACJE W ZAKRESIE RYZYKA OPERACYJNEGO

1. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego obliczany jest przez Bank metodą podstawowego wskaźnika bazowego (art. 315-316 Rozporządzenia).
2. Straty z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego – zdarzenia ryzyka operacyjnego zarejestrowane w rejestrze zdarzeń w 2016 roku podane są w poniższej tabeli.

L.p.	Kategoria	Ogółem	w tym strata Potencjalna
1.	Oszustwa wewnętrzne	0,00	0,00
2.	Oszustwa zewnętrzne	0,00	0,00
3.	Zasady dotyczące zatrudnienia i bezpieczeństwa w miejscu pracy	0,00	0,00
4.	Klienci, produkty i praktyki operacyjne	38 390,87*	3 160,65
5.	Szkody związane z aktywami rzeczowymi	0,00	0,00
6.	Zakłócenia działalności banku i awarie systemu	1 755,52	1 189,30
7.	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	3 304,36**	2 591,90
	Razem	43 450,75	6 941,85

* kwocie tej ujęto koszty tworzenia rezerw celowych na kredyty zagrożone

** w tym kwota odzyskana 712,46 zł.

3. Bank realizuje proces zarządzania ryzykiem operacyjnym, w ramach tego procesu identyfikuje się zdarzenia ryzyka operacyjnego i dokonuje się ewidencjonowania i analizy przyczyn występowania zdarzeń związanych z ryzykiem operacyjnym. W przypadku konieczności podejmowane są działania ograniczające ryzyko obejmujące zmianę procesów wewnętrznych banku, organizacji wewnętrznej, sposobu dokonywania kontroli wewnętrznej, a także organizacja odpowiednich szkoleń dla pracowników.
4. W 2016 roku nie odnotowano zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego, które istotnie wpłynęłyby na bezpieczeństwo funkcjonowania Banku

IX EKSPOZYCJE KAPITAŁOWE NIEUWZGLĘDNIONE W PORTFELU HANDLOWYM

---

1. Podział ekspozycji ze względu na cel nabycia (zyski kapitałowe, przyczyny strategiczne) według stanu na dzień 31.12.2016 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Rodzaj ekspozycji	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe	Kwota ekspozycji zakupionych ze względu na przyjętą strategię
1.	Akcje w BPS S.A. W-wa		5 280,-
2.	Akcje w SGB-Banku S.A.		650 000,-
3.	Udziały w T UW W-wa		250,-
4.	Udziały w BS Smętowo		50 000,-
5.	Udziały w SSO SGB		1 000,-
RAZEM			706 530,-

Akcje powyższe zostały wycenione według ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

2. Zestawienie papierów wartościowych według stanu na dzień 31.12.2016 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość bilansowa w zł	Wartość rynkowa w zł	Wartość godziwa w zł
1.	Bankowe Papiery Wartościowe	1 504 638,-		
	RAZEM	1 504 638,-		

Bankowe Papiery Wartościowe traktowane są jako papiery wartościowe nieprzedstawiające prawa do kapitału, utrzymywane do terminu zapadalności (wartość nominalna-1 500 000,-).

3. Rodzaje, charakter i kwoty ekspozycji w kapitałowych papierach wartościowych w podziale na: papiery notowane na giełdzie, odpowiednio zdywersyfikowane portfele papierów wartościowych niedopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym kapitałowych papierów wartościowych oraz inne ekspozycje.

Nie wystąpiły.

4. Zrealizowane zyski lub straty ze sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym w danym okresie.

W 2016 roku sprzedano jedną akcję BGŻ BNP Paribas Bank notowaną na giełdzie za kwotę 80,47 zł, uzyskując zysk w kwocie 39,55 zł.

5. Kwota ogółem niezrealizowanych zysków i strat, łączne niezrealizowane zyski i straty z przeszacowania oraz inne pozycje o podobnym charakterze zaliczone do funduszy podstawowych lub uzupełniających.

Nie wystąpiły.

X RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ POZYCJI ZAKWALIFIKOWANYCH DO PORTFELA BANKOWEGO

---

1. Pomiar ryzyka stopy procentowej oparty jest na następujących założeniach:

- 1) do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
- 2) do oceny tego ryzyka Bank wykorzystuje również inne dodatkowe metody, np. badania symulacyjne zmian w przychodach odsetkowych, zmian w kosztach odsetkowych i w konsekwencji zmian w wyniku odsetkowym,

3) badaniu i ocenie podlega wpływ zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku.

Analiza luki polega na określeniu wielkości niedopasowania między wrażliwymi na zmiany stopy procentowej aktywami i pasywami w poszczególnych przedziałach czasowych uwzględniających pierwszy możliwy termin zmian (przeszacowania) stóp procentowych.

Zakłada się, że zmiana stóp procentowych sama w sobie nie jest źródłem potencjalnych strat dla Banku. Narażenie na negatywne oddziaływanie na wyniki Banku związane jest z występującymi różnicami w wielkościach aktywów i pasywów przeszacowywanych w poszczególnych terminach.

2. Bank dokonuje pomiaru ryzyka stopy procentowej z miesięczną częstotliwością. Wyniki pomiaru wraz ze stosownym opisem oraz komentarzem w formie analizy przekazywane są co kwartał Zarządowi i Radzie Nadzorczej Banku .

3. Przy założeniu szokowej zmiany stóp procentowych o 200 p.b. na dzień 31.12.2016r. w zakresie ryzyka przeszacowania i ryzyka bazowego łącznie zmiana wyniku odsetkowego wynosiła 806 tys. zł. co stanowi 6% funduszy własnych. Szokowy wzrost stóp procentowych o 200 p.b. spowoduje zmianę wartości ekonomicznej banku o 239tys. zł. co stanowi 1,78% funduszy własnych.

XI POLITYKA W ZAKRESIE WYNAGRODZEŃ

---

1. Polityka wynagrodzeń przygotowywana jest przez Zarząd i zatwierdzana przez Radę Nadzorczą Banku. Rada Nadzorcza omawiała zagadnienia oceny polityki wynagrodzeń w 2016 roku. Z uwagi na skalę działalności Banku nie powoływano komisji/komitetu ds. wynagrodzeń. Bank nie korzystał z konsultanta zewnętrznego w zakresie ustalania polityki w zakresie wynagrodzeń.

2. Bank nie jest znaczącą jednostką pod względem organizacji wewnętrznej oraz rodzaju, zakresu i złożoności prowadzonej działalności. Z uwagi na profil działania i charakter posiadanych w ofercie produktów oraz skalę działalności na rynku bankowym ustala, iż polityka dotyczyć będzie członków Zarządu Banku. Na dzień 31.12.2016r. w skład Zarządu wchodziły 3 osoby.

3. Wynagrodzenia osób objętych polityką wynagrodzeń w części zmiennej wynagrodzenia tj. „Premia roczna” są zależne od: jakości portfela kredytowego, realizacji planu finansowego Banku, realizacji przyjętej Strategii Banku oraz poziomu realizacji celów.

4. Kryteria stosowane przy pomiarze wyników to:

- 1) jakość portfela kredytowego – utrzymania udziału kredytów zagrożonych w Banku na poziomie nie wyższym, niż średni udział w sektorze bankowym,
- 2) realizacja planu finansowego – osiągnięcie wyniku finansowego na poziomie nie niższym niż 95% planowanego wyniku finansowego na dany rok,
- 3) realizacja przyjętej Strategii – pozytywna ocena realizacji Strategii Banku, dokonana przez Radę Nadzorczą,

5. Łączna kwota zmiennych składników wynagradzania ustalana jest w wysokości do 5% rocznego zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto. Stosunek stałych składników wynagrodzenia do składników zmiennych, ustalony zgodnie z art. 94 ust.1 lit. g) dyrektywy 36/2013 – ustalono, iż składnik zmienny nie może przekraczać 30% zasadniczego składnika łącznego wynagrodzenia każdej osoby.

6. Bank nie stosuje polityki odraczania zmiennych składników wynagrodzeń jeżeli w roku podlegającym ocenie spełniony jest jeden z poniższych warunków: suma bilansowa nie przekracza kwoty 100 mln. PLN oraz dynamika portfela kredytowego nie przekracza 120%.

Informacje ilościowe:

Informacje na temat wartości wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze:

L.p.	Stanowisko kierownicze	Stale składniki w tys. zł	Zmienne składniki w tys. zł.
1.	Członkowie Zarządu	462,-	15,-

Bank nie stosował polityki odraczania zmiennych składników wynagradzania.

Informacje o sumie wypłaconych w 2016 r. wynagrodzeń z tytułu motywacji nowo zatrudnionych oraz odpraw związanych z ustaniem stosunku zatrudnienia z osobami zajmującymi stanowiska kierownicze:

L.p.	Tytuł wynagrodzenia:	Wartość:
1.	Suma wypłat indywidualnych odpraw z tytułu zakończenia stosunku pracy z osobami na stanowiskach kierowniczych	0,-
2.	Ilość osób, które otrzymało ww. wynagrodzenie	0
3.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0,-

4.	Suma wypłat zmiennych składników wynagrodzenia z tytułu nawiązania w 2016 r. stosunku pracy z osobami na stanowisku kierowniczym	0,-
5.	Ilość osób, które otrzymały ww. wynagrodzenie	0
6.	Najwyższa kwota wypłacona pojedynczej osobie	0,-

Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrotowym: dla wynagrodzeń w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla wynagrodzeń wyższych niż 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR:
Nie dotyczy.

XII RYZYKO PŁYNNOŚCI I POZYCJI PŁYNNOŚCIOWYCH

1. Rola i zakres odpowiedzialności jednostek biznesowych oraz komitetów zaangażowanych w zarządzanie ryzykiem płynności.

Stanowisko ds. ryzyk bankowych – będące komórką monitorującą ryzyko płynności, które podlega Wiceprezesowi Zarządu, ds. finansowych wykonujące zadania związane z:

- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w tym weryfikowaniem i aktualizowaniem metod pomiaru ryzyka płynności oraz poziomu limitów;
- 2) zgłaszaniem potrzebę zmian w polityce płynnościowej Banku;
- 3) zapewnieniem zgodności niniejszej procedury ze strategią działania Banku i strategią zarządzania ryzykiem;
- 4) proponowaniem wysokości przyjętych limitów;
- 5) dokonywaniem pomiaru i monitorowaniem poziomu ryzyka, w tym płynności średnio i długoterminowej, przeprowadzaniem testów warunków skrajnych, pogłębioną analizą płynności długoterminowej;
- 6) analizą wskaźników służących ocenie poziomu ryzyka płynności
- 7) monitorowaniem stopnia wykorzystania limitów;
- 8) oceną poziomu ryzyka płynności;
- 9) wyznaczaniem nadzorczych miar płynności oraz wskaźników LCR i wewnętrznego NSFR;

- 10) oceną nowych produktów bankowych w zakresie potencjalnego wpływu na ryzyko płynności,
- 11) opracowywaniem scenariuszy sytuacji kryzysowych;
- 12) opracowywaniem propozycji rekomendacji wydawanych przez Zarząd Banku dla komórki zarządzającej mającej na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku;
- 13) sporządzaniem raportów dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Stanowisko księgowości – będące komórką zarządzającą ryzykiem płynności, które podlega Wiceprezesowi Zarządu ds. finansowych wykonujące zadania związane z:

- 1) okresowym weryfikowaniem i aktualizowaniem procedury oraz przygotowywaniem propozycji zmian procedury dla Zarządu, w zakresie zarządzania płynnością dzienną, bieżącą i krótkoterminową;
- 2) optymalnym zarządzaniem środkami Banku oraz wywiązywaniem się Banku z zawartych umów, w tym zagospodarowywaniem nadwyżek środków.

2. Sposób pozyskiwania finansowania działalności

Głównym źródłem finansowania działalności są depozyty podmiotów niefinansowych oraz instytucji samorządowych.

Oferta depozytowa kierowana jest zarówno do klientów detalicznych jak i instytucjonalnych. W zakresie finansowania działalności długoterminowej Bank lokuje nadwyżki środków na lokaty terminowe w Banku Zrzeszającym SGB.

Zarząd Banku podejmuje decyzje dotyczące charakterystyki poszczególnych produktów kredytowych i depozytowych w zakresie terminów płatności tych produktów; podejmuje decyzje dotyczące inwestycji kapitałowych.

Bank nie korzysta z zewnętrznych źródeł finansowania np. z kredytów i pożyczek z banku zrzeszającego.

3. Stopień scentralizowania funkcji skarbowych i funkcji zarządzania płynnością

Funkcje są w pełni scentralizowane.

4. Zasady funkcjonowania w ramach Zrzeszenia i Systemu Ochrony SGB

Bank Spółdzielczy w Gniewie jest zrzeszony w Zrzeszeniu SGB oraz jest uczestnikiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB.

Zadania wykonywane przez Bank Zrzeszający na rzecz Banku Spółdzielczego w zakresie ryzyka płynności :

- 1) prowadzenie rachunków bankowych Banku Spółdzielczego w Gniewie za pośrednictwem których Bank przeprowadza swoje rozliczenia pieniężne oraz utrzymuje rezerwę obowiązkową;
- 2) naliczanie, odprowadzanie i utrzymywanie rezerwy obowiązkowej Banku na rachunku w NBP;
- 3) przyjmowanie lokat Banku Spółdzielczego;
- 4) dokonywanie w imieniu Banku Spółdzielczego rozrachunków międzybankowych;
- 5) naliczanie i odprowadzanie w imieniu Banku Spółdzielczego należnych wpłat do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego;
- 6) prowadzenie odrębnego rachunku, na którym deponowane są aktywa Banku Spółdzielczego, stanowiące pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych.

Bank jest członkiem Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB na podstawie Umowy Systemu Ochrony SGB z dn. 23 listopada 2015r.

W zakresie ryzyka płynności obowiązki Banku wynikające z członkostwa w Systemie Ochrony to m.in. :

- 1) realizacja zadań związanych z funkcjonowaniem mechanizmów kontroli, ograniczania oraz klasyfikowania ryzyka;
- 2) przesyłanie do Spółdzielni wymaganych przez nią dokumentów i sprawozdań;
- 3) przesyłanie do Spółdzielni planów finansowych;
- 4) terminowe wnoszenie składek oraz innych opłat w ramach Mechanizmu Pomocowego Systemu Ochrony.

Ponadto w celu ograniczenia ryzyka uczestnik Systemu wprowadza:

- 1) odpowiednio i jednakowo zorganizowane mechanizmy monitorowania i klasyfikacji ryzyka, obejmujące w szczególności określenie poziomu ryzyka oraz systemu limitów ograniczających ryzyko;
- 2) reguły kontroli ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązania;
- 3) limity wewnętrzne dostosowane do poziomów limitów określonych przez Spółdzielnię.

5. Rozmiar nadwyżki płynności

Bank Spółdzielczy w Gniewie na dzień 31.12.2016 r. posiadał następującą nadwyżkę pieniężną w kwocie 41 786 844 zł. wyliczona zgodnie z obowiązującymi w Banku Zasadami Zarządzania płynnością, w skład której wchodzi środki:

- 1) zgromadzone na rachunkach bieżących w Banku Zrzeszającym w kwocie 79 756zł.
- 2) zgromadzone na rachunku lokaty automatycznej „overnight” w Banku Zrzeszającym w kwocie 412 520 zł.
- 3) zgromadzone na lokatach terminowych w Banku Zrzeszającym w kwocie 38 798 256 zł.
- 4) zgromadzone na rachunku minimum depozytowego w kwocie 2 496 312 zł.

Bank utrzymuje rezerwę płynności głównie na rachunkach bieżących i terminowych w Banku Zrzeszającym na poziomie zapewniającym utrzymanie nadzorczych miar płynności i wskaźnika LCR na bezpiecznym poziomie.

6. Wielkość nadzorczych miar płynności i wskaźnika LCR

Lp.	Nazwa	Wartość minimalna	31.12.2016r.
1.	M1	0,2	0,25
2.	M2	1	4,43

Wskaźniki LCR na dzień 31.12.2016 roku wyniósł 354%, w 2016 roku kształtowały się powyżej wyznaczonych minimalnych limitów.

7. Luka na 31.12.2016 r. dla trzech pierwszych przedziałów tys. zł.

Lp	Przedział płynności	Luka prosta (z pozabilansem)	Luka skumulowana(z pozabilansem)
1	Przedział do 1 tygodnia	2 891	2 891
2	Przedział do 1 miesiąca	8 560	11 451
3	Przedział do 3 miesięcy	741	12 193

8. Dodatkowe zabezpieczenia płynności funkcjonujące w Zrzeszeniu i Systemie Ochrony SGB

Bank jako uczestnik Systemu Ochrony SGB może skorzystać z pomocy w razie zaistnienia niebezpieczeństwa utraty płynności lub wypłacalności gdy wystąpi jedna z następujących przesłanek:

- 1) Bank będzie realizował wewnętrzny plan naprawy lub program naprawczy;
- 2) Bank nie spełni wymogów w zakresie funduszy własnych, o których mowa w Rozporządzeniu CRR oraz wymogów nałożonych na podstawie Prawa Bankowego;
- 3) Bank nie spełni norm płynności, o której mowa w części szóstej Rozporządzenia CRR;
- 4) Bank przekroczy normy w zakresie limitów dużych ekspozycji, o których mowa w Rozporządzeniu CRR;
- 5) Występuje zagrożenie utraty bieżącej zdolności do realizacji zobowiązań pieniężnych Banku.

Formy udzielenia pomocy:

- 1) pożyczka płynnościowa – udzielona na wsparcie płynności;
- 2) pożyczka restrukturyzacyjna – udzielona na wsparcie działań, mających na celu usunięcie niewypłacalności lub groźby niewypłacalności banku;
- 3) kaucja – ustanowiona celem zabezpieczenia wierzytelności wymagającej utworzenia rezerwy celowej;
- 4) gwarancja, poręczenie lub inne zabezpieczenie;
- 5) nabycie wierzytelności;
- 6) pożyczka długoterminowa na warunkach zobowiązań podporządkowanych;
- 7) objęcie udziałów członkowskich w celu zwiększenia funduszy własnych Banku Spółdzielczego;
- 8) wniesienie wkładów pieniężnych do Banku Spółdzielczego.

9. Aspekty ryzyka płynności, na które narażony jest Bank.

W ocenie banku przyczyną, która może spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- istnienie dużej nadpłynności, co może mieć negatywne przełożenie na wynik finansowy Banku.

10. Sposób dywersyfikacji źródeł finansowania.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- oferowanie produktów depozytowych klientom z sektora niefinansowego, budżetowego,
- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące itp.

11. Techniki ograniczania ryzyka płynności

Do podstawowych technik ograniczania ryzyka płynności, które Bank stosuje w swojej działalności to:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- plan awaryjny płynności zapewniający niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Minimum depozytowego w Banku Zrzeszającym,

12. Pojęcia stosowane w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności

Podstawowe pojęcia mające zastosowanie w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności w Banku to :

- 1) płynność bieżąca – zdolność wykonywania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 2) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 3) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;
- 4) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;

5) płynność płatnicza – zdolność do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;

6) bufor płynności - oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w banku Strategii zarządzania ryzykiem „horyzoncie przeżycia”;

Pozostałe pojęcia zostały określone w procedurze wewnętrznej – Zasadach zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Gniewie.

13. Sposób odzwierciedlenia ryzyka płynności rynku w procesie zarządzania płynnością płatniczą

Bank zagospodarowuje nadwyżki środków poprzez lokowanie w Banku Zrzeszającym niemniej jednak, w wyniku zmieniających się warunków otoczenia makroekonomicznego, bank dopuszcza inwestowanie nadwyżek środków w instrumenty finansowe za pośrednictwem lub za zgodą Banku Zrzeszającego.

Nadwyżka środków może być inwestowana w :

- 1) obligacje komercyjne;
- 2) obligacje komunalne;
- 3) jednostki TFI;
- 4) bony pieniężne;
- 5) bony skarbowe;
- 6) obligacje Skarbu państwa.

14. Sposób wykorzystania testów warunków skrajnych.

Testy warunków skrajnych są wykorzystywane w planowaniu awaryjnym, wyznaczaniu poziomu limitów, procesie szacowania kapitału wewnętrznego.

15. Wskazanie w jaki sposób plan awaryjny uwzględnia wyniki testów warunków skrajnych

Zasady zarządzania ryzykiem płynności w Banku Spółdzielczym w Gniewie zawierają plany awaryjne, które zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

16. Polityka utrzymania rezerwy płynności.

W celu utrzymania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów oraz dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystane jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami (aktywa nieobciążone);

2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:

- wykorzystania przyznanych linii kredytowych;
- sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów;
- pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego;
- pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni;
- przyrostu depozytów.

Do aktywów, o których mowa w pkt 1 mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

1) brak obciążeń;

2) wysoka jakość kredytowa;

3) łatwa zbywalność;

4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków

17. Częstotliwość i rodzaj sprawozdawczości

Częstotliwość, termin raportowania z zakresu ryzyka płynności zostały zawarte w „Zasadach Zarządzania Ryzykiem Płynności”.

XIII INFORMACJA O SPEŁNIENIU PRZEZ CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ I ZARZĄDU WYMOGÓW OKREŚLONYCH W ART. 22AA USTAWY PRAWO BANKOWE

Członkowie Rady Nadzorczej i Zarządu Banku Spółdzielczego w Gniewie spełniają wymogi określone w art. 22aa. Ustawy Prawo bankowe. Posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych obowiązków i dają rękojmię należytego wykonania tych obowiązków.

Ocena kwalifikacji odbywa się na podstawie obowiązującej procedury tj. „Procedury oceny kwalifikacji członków Rady Nadzorczej i Rady Nadzorczej BS w Gniewie” oraz „Procedury oceny kwalifikacji członków Zarządu i Zarządu BS w Gniewie”.

Oceny kwalifikacji członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza, która dokonała kolegioidalnej oceny Zarządu i nadała Zarządowi ocenę pozytywną za 2016r. – Uchwała RN nr 22/BS/2017 z dn.21-04-2017r. Ponadto Rada Nadzorcza dokonała indywidualnej oceny poszczególnych członków Zarządu nadając każdemu członkowi Zarządu indywidualną ocenę pozytywną za 2016r. Przyjęto Uchwały nr 19/BS/2017, 20/BS/2017 i 21/BS/2017 z dn. 21.04.2017 r.

Ocena kwalifikacji Rady Nadzorczej i poszczególnych członków Rady dokonywana jest przez Zebranie Przedstawicieli.

Na posiedzeniu w dn. 13 czerwca 2017 r. ZP dokonało indywidualnej oceny członków Rady Nadzorczej za 2016r. – przyjęto Uchwały ZP nr 15.1 - 15.7 nadając ocenę pozytywną poszczególnym członkom Rady. Ponadto Zebranie Przedstawicieli dokonało kolegioidalnej oceny Rady Nadzorczej nadając Radzie ocenę pozytywną za działalność w 2016r. – Uchwała ZP nr 14/2017.

Członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej nie powinni pełnić funkcji członka Zarządu oraz Rady Nadzorczej w innych podmiotach w liczbie ograniczonej przez art. 22aa ust. 2, w powiązaniu z ust. 3.

Wszyscy członkowie Zarządu i Rady Nadzorczej zgodnie z dokonaną w 2016r. oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy – Prawo bankowe.

X IV DŹWIGNIA FINANSOWA – ART. 451

---

1. Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistniejących; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego.
2. Bank mierzy ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej poprzez obliczenie wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażany w procentach udział kapitału Tier I w łącznej kwocie aktywów według wartości bilansowej, powiększonej o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych, przy czym:
  - 1) w łącznej kwocie aktywów Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał Tier I
  - 2) wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana od wartości nominalnej (bez uwzględnienia korekt z tytułu rezerw celowych) z uwzględnieniem współczynników konwersji z zastrzeżeniem dolnego limitu 10%.
3. Wskaźnik dźwigni finansowej obliczany jest przez stanowisko sprawozdawczości a monitorowany przez stanowisko ds. ryzyk w okresach kwartalnych, stanowi element informacji zarządczej na posiedzeniu Zarządu i Rady Nadzorczej Banku.
4. Bank ustalił limit wskaźnika dźwigni finansowej na poziomie minimum 10%.
5. Łączna kwota ekspozycji wskaźnika dźwigni na 31.12.2016r. wynosiła 78 591 605 zł. w tym zobowiązania pozabilansowe 1 754 362 zł.
6. Wskaźnik dźwigni finansowej na 31.12.2016 r. wyniósł:
  - 1) Definicja przejściowa 17,11%
  - 2) W pełni wprowadzona definicja 17,06%
7. Na poziomie wskaźnika dźwigni w 2016r. głównie wpływ miał wzrost poziomu ekspozycji kredytowych oraz aktywów wobec sektora finansowego, przy jednoczesnym zwiększeniu kapitału Tier I o wynik finansowy za 2015r.

XV INFORMACJA W ZAKRESIE FUNKCJONOWANIA SYSTEMU KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

W Banku funkcjonuje System kontroli wewnętrznej, który jest dostosowany do struktury organizacyjnej, wielkości i złożoności działalności.

Zarząd monitoruje zasady i sprawność funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej na podstawie informacji uzyskanych z raportów, sprawozdań z kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego przy uwzględnieniu kryterium:

- 1) Ekonomicznego (korzyści wynikające z istniejących mechanizmów kontrolnych przewyższają koszty ich wprowadzenia i działania)
- 2) Terminowości (zamierzone cele osiągnięte są w wyznaczonych terminach)
- 3) Dokładności (utrzymanie wysokiej jakości przy realizacji celów)

Celem systemu kontroli jest wspomaganie procesów decyzyjnych przyczyniające się do zapewnienia:

- 1) Skuteczności i efektywności działania Banku
- 2) Wiarygodności sprawozdawczości finansowej i nadzorczej oraz informacji nadzorczej
- 3) Zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi

System kontroli wewnętrznej identyfikuje i ocenia istotne czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, które mogą niekorzystnie wpłynąć m.in. na adekwatność kapitałową, rentowność operacji, wiarygodność sprawozdawczości, przestrzeganie przepisów i regulacji wewnętrznych. Obejmują one również m. in. Mechanizmy kontroli wewnętrznej. Mechanizmy kontrolne przyjęte w Banku wbudowane są w funkcjonujące procesy, czynności w codzienną działalność operacyjną Banku.

W zakresie mechanizmów kontroli wewnętrznej w Banku funkcjonują w szczególności:

- 1) Zasady, polityki, regulaminy i procedury obejmują wszystkie obszary działalności, wraz z zasadami przyczyniające się do realizacji założeń strategii Banku;
- 2) Zasady, metody i techniki identyfikacji, pomiaru, monitorowania, oceny i kontrolowania poszczególnych rodzajów ryzyka;

- 3) Ustanowione limity ostrożnościowe ograniczające poziom ryzyka występującego w poszczególnych obszarach działalności Banku wraz z zasadami ustalania ich poziomu, monitorowania aktualizowania, postępowania w przypadku przekroczenia;
- 4) Zasady funkcjonowania wewnętrznego systemu sprawozdawczości zarządczej;
- 5) Kontrola działalności na poszczególnych szczeblach wykonania przez każdego pracownika oraz dodatkowo przez bezpośredniego zwierzchnika, mającego na celu weryfikację i poprawność realizowanych w banku zadań.

Oświadczenie Zarządu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Gniewie niniejszym oświadcza, że ustalenia opisane w Ujawnieniu są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku.

14 czerwiec 2017r.

- 1) Sławomir Urban- Prezes Zarządu .....
- 2) Danuta Szulim – Wiceprezes Zarządu.....
- 3) Mirosława Chrzanowska – Członek Zarządu .....